

ПРИСТРАСНИЙ ПОЦІНОВУВАЧ «ТВОРЧОСТІ ДУХУ ІЗ ЛЮБВОЮ»

(Слово з нагоди 70-літнього ювілею професора Валерія Корнійчука)

Юрій ГОРБЛЯНСЬКИЙ

24 квітня 2023 р. відзначив 70-річчя від дня народження відомий україніст сучасності, літературознавець, франкознавець, компаративіст, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури імені академіка Михайла Возняка Львівського університету Валерій Корнійчук.

Майбутній науковець народився в селищі Оратів, що на Вінниччині. По закінченні школи він вступив на українське відділення філологічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка, яке 1975 р. закінчив із дипломом із відзнакою. Після університету впродовж десяти років Валерій Корнійчук викладав у Львівському університеті російську мову на підготовчому відділенні для іноземних громадян. Одночасно в той період упродовж двох років (1979–1981) був викладачем російської мови у Конакрійському політехнічному інституті імені Гамалія Абделя Насера в Республіці Гвінея, а в 1984 р. мав стажування в Інституті російської мови ім. О. Пушкіна в Москві. У 1985–1988 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі української літератури Львівського університету – і в 1989 р. захистив кандидатську дисертацію «Політична лірика Івана Франка (своєрідність поетики)» (його науковою порадиницею, керівником була незабутня відома дослідниця життя і творчості Лесі Українки, професорка Леоніла Міщенко). У 1989 р. Валерій Семенович завідував лабораторією Інституту франкознавства; у 1989–1991 – асистент, у 1991–2006 – доцент, а з 2006 р. до сьогодні – після успішного захисту докторської дисертації «Поетика лірики Івана Франка» – професор кафедри української літератури імені академіка Михайла Возняка Львівського університету.

У контексті статистики життєвих координат і здобутків вельми рясним виглядає співпричетність науковця до різних сфер інтелектуального життя Львівського університету, регіону й України. Адже він є дійсним членом Наукового товариства імені Шевченка, заступником голови Міжнародної асоціації франкознавців, членом Вченої ради Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка, віце-президентом Української асоціації викладачів зарубіжної літератури, головою фахової комісії, експертом з української літератури Українського центру оцінювання якості освіти, старшим екзаменатором, членом апеляційної фахової комісії з української літератури Львівського регіонального центру оцінювання якості освіти, головним експертом з української літератури Міжнародної гри “Sunflower” тощо.

Упродовж багатьох років літературознавець був членом спеціалізованих рад із захисту дисертацій у Львові та Чернівцях. Також відомо, що науковець неоднораз брав участь у складі журі Всеукраїнської студентської олімпіади з української мови та літератури, Львівської обласної премії в галузі культури, літератури, мистецтва, журналістики та архітектури, а також очолював журі обласних конкурсів-захистів дослідницьких робіт слухачів Львівської обласної Малої академії наук. Окрім того, В. Корнійчук – член редколегії наукових збірників «Українське літературознавство», «Вісник Львівського університету. Серія філологічна» (обидва – видання ЛНУ ім. Івана Франка) та «MANUSCRIPT. Класична спадщина і сучасний літературний процес» (Київ). Звичайно, науковець є активним учасником регіональних, всеукраїнських і міжнародних наукових, науково-педагогічних та освітніх форумів – конгресів, симпозіумів, конференцій, нарад, колегій.

Валерій Корнійчук – автор монографій «Ліричний універсум Івана Франка: горизонти поезики» (Львів, 2004), «Мов орґани в величному храмі...» Контексти й інтертексти Івана Франка (порівняльні студії)» (Львів, 2007), співавтор «Історії української літератури XIX століття (70–90-ті роки)»: у 2 книгах (Київ, 2003), 5-го та 8-го томів академічної «Історії української літератури: у 12 томах», «Концепції тесту загальної навчальної компетентності випускників загальноосвітніх навчальних закладів» тощо. Зважмо й на те, що навіть сумарний перелік публікацій вченого засвідчує неабияку інтенсивність його наукової та науково-педагогічної діяльності, неординарне наукове обдарування.

Професор В. Корнійчук чимало зусиль докладає для підготовки й виховання нових поколінь українців, викладаючи студентам цілий жмут спеціальних курсів і спецкурсів, зокрема, «Історію української літератури другої половини XIX століття», «Методику викладання української літератури», «Новаторство лірики Івана Франка» та ін.

Зазвичай у коротких біограмах Валерія Семеновича йдеться про те, що його улюбленими науковими доменами є українська література XIX ст., франкознавство та порівняльне літературознавство, або компаративістика. Але коли приглянутися поближче до творчих напрацювань ученого, то з'ясується, що його наукова евристика істотно перехлюпується поза окреслені рамки. Адже лише завдяки складній, тривалій і скрупульозній праці в архівах, у співпраці з професором Іваном Денисюком і в самостійних виступах, можна було зробити, без перебільшення, епохальне відкриття, опублікувавши нові матеріали до історії ліричної драми Івана Франка «Зів'яле листя» і докладно науково осмисливши непросте, скомпліковане плетиво «подвійного кола таємниць» збірки любовної лірики генія. Виразно несподіваними і, без сумніву, новаційними є експерименти науковця з пошуку «золотого перетину» у численних текстах Тараса Шевченка та І. Франка. Як слушно наголошував Богдан Тихолоз стосовно книги «Мов орґани в величному храмі...», В. Корнійчуку завжди вдається у нестандартний спосіб апробувати на практиці «стереометричний» аналіз різних духовних форм самоздійснення <...> особистості І. Франка – «цілого чоловіка»,

універсальний геній якого гармонійно, безконфліктно поєднував у собі гаряче серце й буйну фантазію поета з витонченим, навіть рафінованим інтелектом ученого», зробити «предметом дослідницьких рефлексій <...> не тільки традиційні для літературознавчої компаративістики кореляції в царині красеного письменства, а й наукові «діалоги» – синхронні й діахронні <...>. У величному храмі культури мистецтво й наука – потужні поліфонічні органи, які повносило звучать лише в багатоголосі творчих індивідуальностей. Наука й художня література не суперечать, а взаємно доповнюють одна одну, перехреснюючись у семіосфері Слова; естетичні й інтелектуальні ідеї епох зустрічаються в просторі Ноосфери, взаємно збагачуючись і примножуючись...»¹ І справді, без надлишку патосу можна констатувати, що й поетикальні, й історико-літературні, і зіставно-порівняльні Корнійчукові студії «текстів», «контекстів», «інтертекстів» демонструють його велетенську ерудицію, безкрай інтерпретативних векторів розпросторення літературознавчої аналітики, неповторну викладову культуру наукового мислення. Через відстеження еволюції естетичної свідомості, поетикальну симфонію жанрів, образного світу й ритму, а також через призму контекстуально-інтертекстуальних відлупнь образів, ідей, фактів і доль науковець ось уже майже впродовж п'яти десятиріч творить свою оригінальну літературознавчу матрицю.

За заповзятливу енергійність, працьовитість, виразну своєрідність у науковій і педагогічній реалізації різних проєктів та ідей, за життєлюбність, щирість, зичливість і непідробну людяність у професійному й товариському спілкуванні професора В. Корнійчука глибоко шанують рідні, друзі й колеги. Його інтенсивну діяльність високо цінують і представники державних та недержавних органів і організацій, нагороджуючи численними відзнаками та преміями, як-от: Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України», грамотами департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації, грамотою Форуму видавців у Львові, Почесною грамотою Союзу українців Румунії, медаллю «20 років відновлення Наукового товариства ім. Шевченка в Україні» та ін.

Своє професійне й життєве кредо, які Валерій Семенович сам заокреслив у короткому життєписі у двох загальновідомих афористичних формулах: «Жодного дня без рядка» і «Лиш боротись – значить жить... *Vivere memento!*» – учений успішно втілює у своїй копіткій щоденній науково-педагогічній і експертній фаховій діяльності, яку органічно доповнюють щасливі миті принагідних душевних «інтермецо» на лоні природи – риболовля й «тихе полювання» на різні природні смаколики. Словом, професор В. Корнійчук, як і головний «персонаж» його наукової творчості – І. Франко, прагне завжди і поскрізь залишатися «цілим чоловіком» і «в поті чола» у шляхетній поставі впевнено верстати свій життєвий шлях.

¹ Див. докладніше статтю «Золоті мости Валерія Корнійчука (замість післямови)» у книзі: «Мов органи в величному храмі...» Контексти й інтертексти Івана Франка (порівняльні студії). Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2007. С. 282.

Із почуттям щирої поваги до В. Корнійчука, завзятого науковця, педагога й зичливої людини, яка в розповні сил інтенсивно розбудовує свої неповторні світи, побажаємо йому, міцного здоров'я, душевного спокою, натхненного творчого багатоліття, невтомної наснаги для нових наукових відкриттів, а одночасно миру на нашій прекрасній українській землі, у нашій героїчній державі – Україні.

Юрій Горблянський – кандидат філологічних наук, провідний фахівець Інституту франкознавства Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна).

Yuriy Horblyans'kyi – Cand. Sc. (Philology), Chief Research Associate, Ivan Franko Studies Institute, Lviv Ivan Franko National University (1 Universytetska Str., 79000, Ukraine).

E-mail: yuriy.horblianskyi@lnu.edu.ua

Дата подання: 24 квітня 2023 р.